

Peter de Brock ~ ‘Elke dag is een stap dichterbij onze ondergang’ - Het Parool

Het Parool - 10 november 2018: *‘Elke dag is een stap dichterbij onze ondergang’*

De Duits-Joodse Paula Bermann, getrouwd met de Joodse zakenman Coenraad van Es uit Amsterdam, houdt tijdens de Duitse bezetting een dagboek bij. De eerste twee bezettingsjaren is ze in Amsterdam, later schrijft ze vanaf een onderduikadres in Jutphaas (nu Nieuwegein). Na verraad wordt ze met echtgenoot Coen en dochter Inge op transport gezet naar Bergen-Belsen. Haar dagboek is nu ontcijferd en alsnog uitgeven als *Deze ontspoorde wereld*.

‘Is er in Duitsland geen medelijden en erbarmen met het Joodse volk? Verheft zich nooit een stem die ertegen in opstand komt?’ vraagt Paula van Es-Bermann zich in november 1940 af in haar dagboek. Ze woont dan op het adres Valeriusstraat 135-huis in Amsterdam-Zuid, met echtgenoot Coen, zoon Hans (20), die geneeskunde studeert, en dochters Inge (16) en Sonja (13). Daar worstelt ze met haar leven als ‘huissloof’ voor haar man, die sinds de beurscrisis werkloos is, en met het onbegrip van de kinderen, ‘die niet houden van mijn manier van doen, die hun vaak Duits voorkomt, aan mijn accent hebben ze een hekel.’

Lees

verder: <https://nowheretostay.blogspot.com/2018/11/paula-van-es-bermann.html>

8 november 2018 ~ Presentatie Paula Bermann - Deze ontspoorde

wereld

Donderdag 8 november 2018 vond de presentatie van het dagboek van Paula Bermann plaats op het kantoor van uitgeverij Balans.

Na het welkomswoord van Geurt Gaarlandt (uitgeverij Balans) spraken Elma Drayer (bewerking), Linda Bouws (kleindochter) en Emile Schrijver (directeur Joods Cultureel Kwartier Amsterdam).

Uitgeverij Balans ~ Kristallnacht 2018

9 november 2018. Vandaag is het tachtig jaar geleden dat de Kristallnacht plaatsvond waarbij op grote schaal de Joodse bevolking en hun bezittingen in Duitsland werden aangevallen. Gisteren verscheen het belangwekkende oorlogsdagboek Deze ontspoorde wereld van Paula Bermann. Nooit eerder verscheen een zo gedreven en precieze beschrijving van een leven in bezet Nederland, geschreven door deze Duitse jodin.

De publicatie van het dagboek van Paula Bermann is een uitzonderlijke gebeurtenis. De oorlogsjaren vanuit het perspectief van een Duitse jodin. Duits en jodin, het vormde een dubbele last in een omgeving van argwaan, antisemitisme en verraad. In die ontspoorde wereld moet Paula zich staande houden en beschrijft ze haar gezinsleven, de literatuur die ze leest, de politiek en alles wat het dagelijks leven dragelijk en ondragelijk maakt. Scherpzinnig, boos, eerlijk, liefdevol en vaak met de moed der wanhoop schrijft ze zich de dagen door. Haar

dagboek is haar grootste steun.

Paula Bermann staat in de traditie van de grote dagboekschrijvers als Philip Mechanicus, Etty Hillesum, Anne Frank, David Koker en Hanny Michaelis.

De eerste etalage ~ Athenaeum Boekhandel, Amsterdam

Vandaag verschijnt [Paula Bermann - Deze ontspoorde wereld](#)

Gisteren alvast een etalage bij Athenaeum Boekhandel & Nieuwscentrum, Amsterdam ingericht.

Uitgeverij Balans - Aankondiging en fragment

De aankondiging van het dagboek op de site van Balans.
Met fragment.

<https://www.uitgeverijbalans.nl/boeken/een-ontspoorde-wereld/>

12 oktober 1940

De laatste tijd kom ik weinig aan schrijven toe. Ik brei veel. De kinderen zijn door het onregelmatige onderwijs vaak thuis in mijn vrije uurtje. Dan blijft het schrijfuurtje ongebruikt. Jammer!

Eergisternacht - 10 op 11 oktober - was vreselijk. Verschrikkelijk was dat er een bom in een tuin viel vlak bij het huis van mijn broer en grote verwoesting aanrichtte rond het Haarlemmerplein. Van alle huizen in de wijk waren de ramen gesneuveld, en in de Stolwijkstraat kwamen twee mensen om.

Mijn familie, die in Duitsland al zoveel heeft meegemaakt, moet dit nu hier meemaken. Mijn schoonzus is helemaal op van de zenuwen. Totaal overstuurd kwam ze 's ochtends vroeg naar ons toe, de schrik nog in de benen. De klap moet vreselijk zijn geweest. Ik was gisteravond op de plaats des onheils, net als duizenden anderen. De tranen sprongen je in de ogen als je zag welke verwoesting was aangericht. Alle ruiten gesprongen, alle winkelramen kapot, wat een schade voor mensen die het toch al niet zo breed hebben. Mijn broer heeft die avond ontzettend geluk gehad; aan hun kant van het huizenblok was niks beschadigd - een wonder.

Lees verder op de site van Balans

Uit het fotoalbum

De ouders van Paula Bermann

Bertha Hertz 1857 - 1920 &
Karl Bermann 1855 - 1928

Het echtpaar Bermann had vijf kinderen:

Isidor Bermann - 1883 (Konken) - 1935 (Ludwigshafen)

Mathilde Bermann - 1884 (Konken) - 1942 (Auschwitz)

Ernst Bermann - 1888 (Konken) - 1943 (Sobibor)

Luitpold Bermann - 1891 (Konken) - ? (U.S.A.)

Paulina Bermann - 1895 (Konken) - 1945 (Bergen Belsen)

Coen van Es & Paula Bermann met
de kinderen. vlnr: Inge, Sonja en
Hans

Een dagje naar het strand. Hans,
Coen van Es, Inge, Paula Bermann
en Sonja